

ABSTRAKT DISERTAČNÍ PRÁCE

JUDr. Milan Chládek

Kamerové systémy a obrazové záznamy v právní ochraně soukromí

Tato disertační práce s názvem Kamerové systémy a obrazové záznamy v právní ochraně soukromí si klade za cíl základní rozbor a seznámení s danou, vysoce aktuální a v poslední době často diskutovanou problematikou. Oblast obrazového sledování je velmi zajímavým a z právního pohledu zatím ne příliš řešeným tématem. Právní věda a praxe řeší často případy dopadající do této problematiky tzv. za pochodu, často s aplikací norem obecnějšího charakteru a rozhodující (právo aplikující) orgány často právo dotváří, neboť zákonodárce s ohledem na vysokou aktuálnost a novost tématu ještě nebyl schopen postihnout veškeré možné situace. Práce se snaží pojmout téma poměrně široce, od obecného úvodu a tematického přehledu práva na soukromí nabízí nejprve konkrétní práci s obecnější tematikou práva na soukromí v kontextu obrazových záznamů, dále se zabývá detailněji kamerovými systémy a v poslední třetině práce se nabízí pohled na vysoce moderní technologie využití obrazového sledování a jiných metod využívajících obrazové záznamy a snímky v prostředí informačních technologií a dalších oblastí využití. Disertační práce je vedle nezbytného úvodu (kapitola 1), závěru (kapitola 7) a seznamu literatury (kapitola 8) členěna do pěti základních kapitol.

Kapitola 2 pojednává o obecném tématu ochrany soukromí spíše bez specifického a konkrétního akcentu na obrazové záznamy a kamerové systémy – v této kapitole je podán základní přehled institutu soukromí, práva na soukromí a jeho ochrany, a to v mezinárodním, evropském i národním měřítku.

Kapitola 3 již zpracovává téma obrazových záznamů a snímků, a to spíše z obecnějšího pohledu. Od historie uchovávání obrazu přechází k osobnostním právům podle v současné době platného a účinného občanského zákoníku (zákon č. 40/1964 Sb.) a po popisu právní úpravy v již přijatém novém

občanském zákoníku se dotýká okrajově i tematiky autorskoprávní ochrany obrazových záznamů. V druhé polovině této kapitoly je pak zmíněno využití obrazového sledování při práci bezpečnostních složek – Policie ČR, celních orgánů a zpravodajských služeb; v rámci exkurzu na konci kapitoly je krátce popsána situace vztahující se k ochraně soukromí a obrazovému sledování na Slovensku. Kapitola 3 také zpracovává možnosti použití obrazových záznamů (videí a fotografií) v rámci dokazování, a to jak v trestním, civilním, ale i správním řízení. V poslední době bylo toto téma samozřejmě jako téma vysoce aktuální mnohokrát řešeno, prozatím ne se zcela jasným a definitivním závěrem.

Pokud jde o kapitolu 4, ta se snaží rozebrat tematiku kamerových systémů co nejpodrobnějším způsobem. Tato kapitola podává přehled všech základních známých oblastí využití kamerových systémů, nejprve zmiňuje využití kamerových systémů povolených zákonem a dále kamerových systémů využívaných ze strany veřejné moci – státní a obecní policií, posléze je probíráno téma obrazového sledování na pracovišti. Konečně jsou popsány i další možnosti využití – v dětských domovech, ve zdravotnictví atd. Tato kapitola je jednou ze stěžejních kapitol práce, kamery a kamerové systémy jsou v dnešní době používány nejrůznějšími veřejnoprávními i soukromými subjekty, a to v míře někdy až zarážející – práce se tak nutně na dané téma zaměřuje a zmiňuje i možná rizika a potenciální hrozby masivního užívání kamerových systémů.

Kapitola 5, nazvaná Obrazové záznamy a informační technologie, popisuje širokou škálu možností využívání obrazových záznamů v prostředí informačních technologií, zejména v prostředí Internetu a v rámci sociálních sítí. Informační technologie přináší vedle svých nesporných pozitiv i rizika zneužití, která se disertační práce snaží pojmenovat. Běžní uživatelé informačních technologií zpravidla nevěnují příliš pozornosti ochraně svého soukromí a právě obrazové záznamy bývají často terčem zásahů a právo na soukromí jednotlivců je v tomto potenciálně velmi rizikovém prostředí moderních technologií, jako je Internet, moderní telefony a tablety, často ohroženo či porušeno. Existuje i řada nových způsobů nelegálního chování spojených s problematikou informačních

technologií, které dříve nebyly známy, jako je kyberstalking, happy slapping, kyberšikana atd. Problematika těchto modelových směrů chování a užívání nových termínů je vysoce aktuální, právem a právní vědou zatím nepříliš uchopená.

Kapitola 6 je zaměřena na obrazové sledování a snímkování zemského povrchu, zmiňuje kupříkladu diskutabilní zavedení a využití systému Google StreetView, satelitní mapy, bezpilotní sledování povrchu zejména ze strany policejního orgánů, letištní skannery a další témata.

Každé téma se snaží disertační práce alespoň základně pojmenovat a specifikovat, uvést, pokud je to možné relevantní judikaturu nebo odborné a zpravodajské články k danému tématu a podat tak téma v širším pojetí. Poslední dvě kapitoly (kapitola 5 a kapitola 6) jsou tematicky zaměřeny na nejnovější oblasti využití obrazového sledování a použití obrazových záznamů, to vše v kontextu rozvoje moderních technologií. Ještě před několika málo desetiletími nebyla řada modelových situací a možností využití obrazového sledování a využívání obrazových informací vůbec technicky známa, natož aby byla podchycena i z právního hlediska. Právo samozřejmě nestačí pružně a aktuálně reagovat bez prodlevy na tyto rychlé změny způsobené technickým pokrokem, právní úprava a vůbec zakotvení nových technologických možností a jejich konsekvencí tak přichází až se zpožděním. Disertační práce se snaží poukázat na všechny souvislosti, i na rizika s využíváním nových technologií spojená.

Disertační práce svým rozsahem zpracovávané tematiky spadá vedle základní oblasti občanského práva i do oblasti práva ústavního, trestního, práva pracovního a práva správního. Práce se snaží nabídnout alespoň rámcový přehled celé problematiky, úmyslně není řešena oblast pouze práva občanského.